

FAAFINTA

الرسمية

OFFICIAL

RASMIGA AH

الجريدة

BULLETIN

EE JAMHUURIYADDA SOOMAALIYA

Sanadka 11aad

Muqdisho, 31 DECEMBER 2024

Lr.5

Waaxda Maamulka Faafinta Rasmiga ah
Ee Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dawladda

FAAFIN BIL SOO BAXA

Qiimaha waa \$XXX Dollar, lambar waliba – **RUKUNKA**: Sanaddii waa \$XXX Dollar, Soomaaliya gudaheeda – Dibaddeedana waa \$XXX Dollar. Rukunka la weydiisto waqtiga loo gooyay wuxuu ka bilaabmaa 1 Janaayo. Qiimaha Qoritaanku F.R halkii sadar iyo wixii ka yar waa \$XXX Dollar – Rukunka iyo Qoritaanku waxaa la weydiistaa Laanta Maamulka Faafinta Rasmiga ah – Lacagta waxaa lagu bixiniyaa Xafiiska Canshuuraha ee Wasaaradda Maaliyadda.

KOBNIIN**BOGGA KOOWAAD****SHARCI**

W.M

BOGGA LABAAD

XEER

BOGGA SEDDEXAAD**TALOOYIN, ISGAARSIIN, OGAYSIIS, IWM****NOVEMBER-DECEMBER****2024**

FEDERAL REPUBLIC OF SOMALIA
OFFICE OF THE PRESIDENT

SHARCI LR.35

TAARIIKH: 24-TA DISEEMBAR 2024

SHARCIGA ABUURKA & NOOCYADA DHIRTA SOOMAALIYEED

MADAXWEYNAHA J.F.S,

MARKUU ARKAY: Qodobka 87^{aad}, Faqradda 1^{aad} iyo Faqradda 2^{aad} ee Dastuurka KMG.

MARKUU ARKAY: Qodobka 82^{aad}, Faqradda 3^{aad} ee Dastuurka KMG.

MARKUU ARKAY: Qodobka 90^{aad}, Xarafka "F" ee Dastuurka KMG.

MARKUU ARKAY: Warqadda Guddoomiyaha Golaha Shacabka ee summaddeedu tahay XGGSH/658/B11/24, ku taariikheysan 23/12/2024, ujeeddaduna tahay Soo Gudbin Ansixinta "Hindisaha Sharciyeedka Abuurka & Noocyada Dhirta Soomaaliyeed.

FR

MARKUU TIXGELIYAY: Baahida loo qabo in la meel mariyo sharcigan.

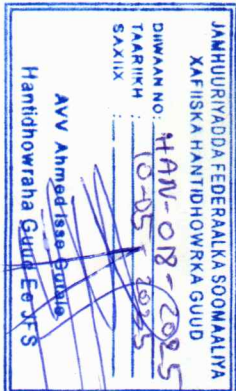
Waxa uu Madaxweynuhu soo saaray sharcigan:

Qodobka 1^{aad}

Laga billaabo marka uu Madaxweynuhu saxiixo Sharcigan, waxaa si rasmi ah loo oggolaaday Sharciga Abuurka iyo Noocyada Dhirta Soomaaliyeed.

Qodobka 2^{aad}

Waxa uu sharcigan dhaqan gelayaa isla marka uu Madaxwaynaha J.F.S saxiixo, waxaana lagu soo daabici doonaa Faafinta Rasmiga ee J.F.S.

Madaxweynaha J. F.S.

Mudane Dr. Xasan Sheekh Maxamuud

TUSMO

CUTUBKA 1AAD.....	1
QODOBADDA GUUD	1
Qodobka 1aad.....	1
Magaca Sharciga.....	1
Qodobka 2aad	1
Baaxadda Sharciga	1
Qodobka 3aad	1
Eray bixin.....	1
Qodobka 4aad.....	2
CUTUBKA 2AAD	3
MAAMULKA IYO HAWLAHA ABUURKA IYO NOOCYADA DHIRTA	3
Qodobka 5aad.....	3
Maamulka hawlaha abuurka iyo noocyada dhirta.....	3
CUTUBKA 3AAD	3
FALANQAYN IYO BAARITAAN.....	3
Qodobka 6aad.....	3
Magacaabidda falanqeeyayaal iyo baarayaal.....	3
Qodobka 7aad.....	3
Awoodda baarayaasha	3
Qodobka 8aad.....	4
Qaadashada Aqoonsiga Shaqaalaha.....	4
CUTUBKA 4AAD	5
ABUURKA	5
Qodobka 9aad	5
La wareegidda iyo qubidda Abuurka, noocyada dhirta iyo qalabka warshadaynta abuurka	5
Qodobka 10aad	5
Faafinta xogta daahsoon	5
Qodobka 11aad.....	6
Tusmada magacyada noocyada dhirta.....	6
Qodobka 12aad	6
Xannibaadda iibka abuurka noocyada dhirta aan tusmeysneyn.....	6

Qodobka 13aad	7
Dhawridda taxda noocyada dhirta qaranka	7
Qodobka 14aad	7
Tijaabooyinka dalagyada iyo warbixinnada	7
CUTUBKA 5AAD.....	7
TIJAABADA ABUURKA.....	7
Qodobka 15aad	7
Shaybaarrada Tijaabada Abuurka	7
Qodobka 16aad	7
Shahaadooyinka Baarista.....	7
Qodobka 17aad	7
CUTUBKA 6AAD.....	8
HUBINTA SOO DEJINTA IYO KA HORTAGA ISKU-FAXLIDDA.....	8
Qodobka 18aad	8
Xakamaynta soo dejinta abuur iyo noocyada dhirta ay suurtagal tahay inay wax yeelo geystaan	8
Qodobka 19aad	8
Ka-hortagga isku-faxlidda waxyeelada leh.....	8
CUTUBKA 7AAD.....	8
XUQUUQAHA DHALAN ROGAHA DHIRTA	8
Qodobka 20aad	8
Bixinta Xuquuqaha ee dhalan rogaha dhirta.....	8
Qodobka 21aad	8
Shuruudaha bixinta xuquuqaha	8
Qodobka 22aad	9
Muddada la haysan karo xuquuqaha	9
Qodobka 23aad	9
Nooca xuquuqaha	9
Qodobka 24aad	9
Noocyada dhirta ee la ilaalshay	9
Qodobka 25aad	9
Dayactirka dhirta	9
Qodobka 26aad	9
Ruqsadaha	9
Qodobka 27aad	9

Xog iyo Matelaad khaldan	9
Qodobka 28aad	9
Asaasidda Xarun Qaran ee Keyd Hiddo-sidyo Dhireed.....	9
CUTUBKA 8AAD	10
GUDDIGA KA GARNAQIDDA ARIMAHA ABUURKA IYO DHIRTA	10
Qodobka 29aad	10
Dhismaha guddiga	10
Qodobka 30aad	10
Awoodda (ikhtisaas) Guddiga ka Garnaqidda Armimaha Abuurka iyo Dhirta	10
Qodobka 31aad	11
Qaab-dhismeedka Guddiga ka-garnaqidda armimaha Abuurka iyo Dhirta.....	11
Qodobka 32aad	11
Racfaan ka qaadashada go'aannada guddiga	11
CUTUBKA 9AAD	11
DAMBIYADA IYO CIQAABAHA.....	11
Qodobka 33aad	11
Dambiyada.....	11
Qodobka 34aad	12
Ciqaabaha Dambiyada ku xusan Sharcigan.....	12
CUTUBKA 10AAD.....	12
QODOBBO GUUD.....	12
Qodobka 35aad	12
Xeer Nidaamiyaasha abuurka	12
Qodobka 36aad	12
Dib-u-eggista	12
Qodobka 37aad	13
Baabi'in.....	13
Qodobka 38aad	13
Dhaqangalka.....	13

CUTUBKA 1AAD QODOBADDA GUUD

Qodobka 1aad Magaca Sharciga

Sharcigan waxaa lagu Magacaabaa Sharciga Abuurka iyo Noocyada dhirta Soomaaliyeed.

Qodobka 2aad Baaxadda Sharciga

Si waafaqsan Qodobada 25, 27, 45,52 iyo 126 ee Dastuurka kumeel-gaarka ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya Sharcigan waxaa looga dhaqmi doonaa Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.

Qodobka 3aad Eray bixin

Ayada oo la eegayo ujeedada Sharcigan, haddii aan macnaha si kale loo dhigin, ereyada soo socda waxaa loo qaadanayaa mid walba qeexidda ku hor qoran:

1. **“Dhalan-roge”** waxaa loola jeeda qofka dhalan roga sama soo saara hormariyana abuur ama noocyo dhireed oo ay ku jiraan qofka shaqaaleysiisa dhalan rogaha.
2. **“Sarkaal idman”** waxaa loola jeedaa sarkaal lagu magacaabey sharcigaan.
3. **“Abuur la caddeeyey”** waxaa loola jeedaa abuur shahaadadiisa lagu bixiyey sharcigaan.
4. **Dhirta”** waxaa loola jeeda dhamaan dhiraha dalagyada Beeruhu ka soo baxaan ama kuwo kale ee cuduro u keeni kara dhirta dalagayda Beeraha.
5. **“Baare”** waa qof lagu magacaabey si waafaqsan sharcigan si uu u noqdo baare ujeedooyinka sharcigan.
6. **“Wasaarad”** waxaa loola jeedaa Wasaaradda Beeraha iyo Waraabka JFS.
7. **“Wasiir”** waxaa loola jeedaa wasiirka Wasiirka Wasaaradda Beeraha iyo Waraabka ee JFS.
8. **“Shaxda noocyada qaran”** waxaa loola jeedaa shaxda dhamaan noocyada dhirta ee looga faa’ideysto ganacsi ahaan.
9. **“Xuquuqaha Dhalan roga dhirta”** waaxaa loola jeedaa xuquuq lagu soo saarey sharcigaan.
10. **“Dhir -baare”** waxaa loola jeeda qof leh khibrad ku habboon laguna soo magacaabay sharcigan.
11. **“Noocyada dhirta”** waxaa loola jeeda kooxda dhirta ee kawada tirsan heerka ugu hooseeya ee qeybta dhir-barashada, taasoo ay qeexeen astaamaha muujiya nooca

- hiddo-sidka ama isku tagga noocyo hiddo-sidyo ka soocan koox dhireed kale ayagoo muujinaya ugu yaraan mid ka mid ah astaamaha la xusay, tarmi karana asagoon isbeddelin.
12. **"Abuur"** waxaa loola jeedaa qeyb ka mid ah dhirta oo loogu talagalay in loo adeegsado tarmin waxana ka mid ah iniin, curdun, jirid, qurub, buruq, xidid, laan iwm.
 13. **"Falanqeeeye-abuur"** waxaa loola jeedaa qof leh xirfad ku habboon laguna magacaabay sharcigaan.
 14. **"Soo saare-abuur"** waxaa loola jeeda qofka si gaar ah ama si guud ugu jira ka ganacsiga abuur islamarkaana soona saara abuur iib ah.
 15. **"Xeer nidaamiye abuur"** waxaa loola jeedaa xeer nidaamiyaha lagu soo saarey sharcigaan
 16. **"Xarun tijaabo"** waxaa loola jeedaa beer loo diiwaan-geliyey in lagu tijaabiyo dabuurka;
 17. **"Tib"** waxaa ka mid ah bixinta, xayaysiinta, haynta, soo bandhigista, gudbinta, qaadista u diyaarin iib ama ku beddelasho iwm.
 18. **"SARIS"** Waa Hay'adda Sharciyeynta Adeegyada & Baaritaanka Beeraha Soomaaliyeed "Somali Agricultural Regulatory and Inspection Services (SARIS)".
 19. **"Bayaan sharcgi"** waxaa loola jeedaa bayaan lagu bixiyay iyadoo la raacayo Shuruuca abuurka, kaasoo noqanka qaab ogeysiis ah ama dukumeenti kale, ama qaab tafaasiil ah oo lagu bixiyay calaamad kasta, weel ama xirmo, ama nooc kasta oo kale.
 20. **"Tusmo"** waxaa loola jeedaa magacyada noocyada dhirta ee la diyaariyey.
 21. **"Gacal"** waxaa loola jeedaa nooc ka mid ah noocyada dhirta kuwaas oo isku tusmo ah.

Qodobka 4aad Ujeedooyinka Sharcigan

Ujeedooyinka sharcigan waa:

1. In la maamulo dhammaan arrimaha la xariiro Abuurka iyo Noocyadda dhirta ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.
2. Ina la dejiyo mabaadi'da aasaasiga ah iyo xeer nidaamiyayaasha abuurka iyo kooxaynta dhirta.

CUTUBKA 2AAD
MAAMULKA IYO HAWLAHA ABUURKA IYO NOOCYADA DHIRTA
Qodobka 5aad
Maamulka hawlaha abuurka iyo noocyada dhirta

1. Hay'adda SARIS ayaa leh masuuliyadda inay kormeerto, maamusho ama hirgeliso ku dhaqanka sharcigan.
2. Hawlaha maamulka abuurka iyo noocyada dhirta waxa ka mid ah balse aan ku koobneyn:
 - (b) Nidaaminta dhammaan arrimaha la xiriira abuurka iyo noocyada dhirta;
 - (t) Inay magacawdo baarayaal iyo falanqeeayaal abuur iyo noocyada dhireed.
 - (j) Diyaarinta liiska noocyada dhirta ee qaranka kaas oo ka kooban magacyada noocyada dhirta ee loo siidaayo ganacsi;
 - (x) In la ilaaliyaa lana cusboonaysiiyaa liiska noocyada dhirta qaranka lana geliyaa faafin rasmi ah si ay dadweynuhu u heli karaan;
 - (kh) In la yegleelo xarumo tijaabo abuur oo rasmi ah.

CUTUBKA 3AAD
FALANQAYN IYO BAARITAAN
Qodobka 6aad
Magacaabidda falanqeeayaal iyo baarayaal

1. Hay'adda SARIS, ayaa magacaabaysa Baarayaal ku haboon oo u qalma fulinta ujeedada sharcigan, ayada oo ay ansixinayaan Golaha Hagista (Board of Directors) ee hay'adda.
2. Qofka lagu magacaabay si waafaqsan faqrada (1aad), kuma lug yeelan karo wax hawl ah oo la xiriira soo dejinta, dhoofinta, soo-saarka, ka-shaqaynta, iibinta ama qaybinta Abuurka iyo noocyada dhirta.
3. Baaraha marka la magacaabo ka dib, waa inuu dhaartaa inta uusan waajibaadkiisa guda gelin.
4. Haddii uu gudan waayo waajibaadkiisa shaqo, waxaa lagala noqonayaa ruqsadda.

Qodobka 7aad
Awoodda baarayaasha

1. Baaraha oo ujeedkiisu yahay fulinta howlihiisa/howlaheeda sida ku xusan sharcigan awoodihiisu waa;
 - b) Inuu galo ama baari karo meel kasta, dhismooyin, gaari ama doon, ujeedkeedu

yahay in uu fuliyo howl kasta oo lagu tilmaamay sharcigan iyo xeer nidaamiyayaasha lagu sameeyey sharcigan iyadoo uu raacayo tilmaamaha hoos ku xusan:

- i. In baaruhu aammisan yahay in abuurka beeraha ee sharcigan khuseeyo, lagu keydiyey, iibiyey ama loo isticmaaley si macquul ah.
 - ii. In baaruhu uu aaminsanyahay in ay jiraan walax, qof, xayawaan, ama dalag oo wasakheyn kara abuurka.
 - iii. In baaruhu uu aaminsan yahay in goobta loo adeegsan karo warshadaynta abuurka
 - iv. In baaruhu si maangal ah uga shakisan yahay in loo adeegsado ama loo isticmaali karo gelitaan dembi hoos yimaada sharcigan ama xeer nidaamiye uu yeelanayo sharcigan;
2. Mulkiilaha ama qofkasta oo mas'uul ka ah goob kasta, dhismooyinka lagu xusay faqrada 1aad ee qodobkan iyo qof kasta oo laga helo dhismaha ama goobta waa inuu siiyaa baaraha dhammaan caawimaadda maangalka ah ee u suurtagelinaysa baarayaasha inay ku fuliyaan waajibaadkooda shaqo sida ku xusan sharcigan ama xeer nidaadmiye lagu sameeyay sharcigan.
 3. Qof walba oo u diida gelitaanka baaraha ka shaqeynaya howshaan ama ka horjoogsada baaritaanka ama isagoo si cudurdaar la'aan ah ugu guul darreysta inuu soo saaro abuurka iyo noocyada dhirta, qalabka si loo baaro, ama dukumenti kasta oo looga baahdo inuu soo saaro sida ku xusan qodobkan, wuxuu galayaa dembi.
 4. Qofna xaq uma leh in la siiyo lacag ama magdhaw qaddarka abuurka iyo noocyada dhirta ee muunad ahaan loo qaaday sida ku xusan qodobkan.

Qodobka 8aad

Qaadashada Aqoonsiga Shaqaalaha

1. Baaraha waxaa la siinayaa aqoonsi leh sawirka iyo darajada baaraha iyo sumadda SARIS marka loo magacaabo baare si uu howshiisa uga guto isla markaana uu sitaa marka uu galayo goobaha, dhismooyinka, gaari ama markab sida ku xusan faqrada 1aad ee qodobka 7aad ee sharcigan.
2. Kaarka ama Aqoonsiga waa in la tusaa dadka ay khusayso marka baarayaashu ay adeegsanayaan awoodooda iyadoo la raacayo tilmaamaha faqradda 1aad ee qodobkan ama markii uu ka codsado qofka ay khusayso.
3. Qofka la macaamilaya baaraha waa inuu weydiiyaa baaraha inuu tuso aqoonsigiisa oo ay ku caddahay macagiisa iyo darajadiisa

4. Mulkiilaha ama qof kasta oo mas'uul ka ah goobta, dhismooyinka lagu xusay faqradda 1aad ee qodobkan iyo qof kasta oo laga helo dhismaha ama goobta waa inuu siiyaa baaraha dhammaan caawimaadda maangalka ah ee u suurtagelinaya Baarayaasha inay ku fuliyaan waajibaadkooda shaqo sida ku xusan sharcigan ama xeer nidaadmiye kasta lagu sameeyay sharcigaan.

CUTUBKA 4AAD

ABUURKA

Qodobka 9aad

La wareegidda iyo qubidda Abuurka, noocyada dhirta iyo qalabka warshadaynta abuurka

1. Mar kasta oo baaruhu uu si maangal ah u rumaysto in qodobbada sharcigan la jebiyey, baaruhu waxa uu qaban karaa oo hayn karaa nooc kasta oo abuur ah ama dhir ah oo la xariirta jabinta sharcigan.
2. Maxkamaddu marka ay qofka ku xukunto dembi si waafaqsan sharcigan, waxa ay soo saari kartaa amar ah:
 - (b) baabi'inta ama tuurista nooc kasta oo abuur ah ama dhir ah oo dembiga lagu galay; ama
 - (t) qofka la xukumay inuu bixiyo kharashaadka falanqaynta abuurka, dhirta ama xarunta warshadaynta abuur ee la xiriirta xukunka.
3. Marka uu baaruhu qabto abuur ama noocyada dhirta ah isla markaana mulkiilaha abuurka ama dhirta uu ogolaado in la qubo si qoraal ah, waa in loo qubaa abuurka ama noocyada dhirta sida uu baaruhu tilmaamo isla markaana ay goob joog ka tahay SARIS, kharashka qubidda waxaa bixinaya mulkiilaha ama qofka oggolaaday qubidda.
4. Qof kasta oo is-hortaag ku sameeya baaraha isaga oo isticmaalaya awoodihiisa waxa uu gelayaa dembi.

Qodobka 10aad

Faafinta xogta daahsoon

1. Looma ogala qofka u xilsaaran fulinta qodobbada sharcigan inuu soo bandhigo xog kasta oo lagu helo gudashada hawlaha sharcigan. Marka laga reebo ujeeddada gudashada waajibaadkiisa ama marka ay u baahato maxkamad.
2. Qof kasta oo jebiya faqradda 1aad wuxuu gelaya dembi sida ku xusan xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed.

Qodobka 11aad

Tusmada magacyada noocyada dhirta

1. Hay'adda SARIS ayada oo kaashanaysa Wasaaradda waxay diyaarinaysaa tusmo magacyo ah ee noocyada dhirta si loogu adeegsado iibinta abuurka noocyadaas dhirta ah.
2. Tusmada waa in leysugu geeyaa qeybo, qeyb kastana waa in ay qeexdaa nooca dhir ee gacalka (the class) uu ereygaas la xiriiro si suurtagal looga dhigo caddeynta nooc kasta oo dhir ah in ay ka tirsan yihiin gacalka (the class) iyo in kale, iyadoo aan la tixgelineynin noocaasi inuu ku jiro tusmada iyo in kale.
3. Qeybo kala geddisan oo tusmo ah ayaa la diyaarin karaa isla markaana la dhaqangelin karaa waqtiyo kala duwan.
4. Ogeysiinta dhaqan-gelinta qeyb ka mid ah tusmada, ee lagu soo daray, la saxay ama la tirey dhaqan-gelka ka dib, waa in lagu baahiyaa faafinta rasmiga ah ee dalka, iyadoo la xaqiijinayo soo jiidashada rabitaanka daneeyayaasha tusmada, ama gacalka noocyada dhirta ee qeybta ka ah tusmada la xiriirta.
5. Ka dib dhaqangalka qeyb ka mid ah tusmada, qof wuxuu galay dembi haddii uu adeegsado magacyo qaar oo aan ku jirin liiska tusmada ee nooca dhirtaas, ha ahaado magac la adeegsado ama uu uga jeedo isagu inuu u adeegsado kala soocidda abuur noocyo dhir kale ah ee isla kooxda qeybtan la xiriira.
6. Hay'adda SARIS oo kaashaneysa Wasaaradda Beeraha ayadoo eegeysa ujeedooyinka qodobkan waxay diyaarinaysaa tixraaca soo ururinta nooc dhireedka.

Qodobka 12aad

Xannibaadda iibka abuurka noocyada dhirta aan tusmeysneyn

1. Iyadoo la raacayo sharcigan, ka dib dhaqangalka tusmada, qof kasta oo iibinaya abuur ama nooc ka mid ah dhirta kaas oo ka tirsan gacalka ay qaybtaas tixraaceedu la xiriirto isla markaana aanu ka mid ahayn tusmada, oo isticmaala magac asagu samaystey si uu uga sooco abuurada noocyada dhirta kale ee gacalkaas, wuxuu gelayaa dembi.
2. Farqada 1aad ee qodobkan laguma dabaqi doono qofka u adeegsan doona abuurka ama qaybta dhirta ujeedooyin cilmibaaris.

Qodobka 13aad
Dhawrida taxda noocyada dhirta qaranka

1. Hay'adda SARIS oo kaashanaysa Wasaaradda waxay diyaarinayaan shaxda noocyada dhirta taas oo ka kooban magacyada noocyada dhirta ee ganacsi ahaan loo fasaxay.
2. Wasaaradda Beeraha iyo Hay'adda SARIS waa inay dhawraan oo casriyeeyaan shaxda noocyada dhirta ayna ku sameyaan faafin rasmi ah si bulshada fursad ugu hesho.

Qodobka 14aad
Tijaabooyinka dalagyada iyo warbixinnada

1. Hay'adda SARIS oo kaashaneysa Wasaaradda waxay soo saareysaa xeer nidaamiye la xiriira tijaabooyinka dalagyada;
2. Natijada tijaabada dalagyada SARIS ayaa warbixin kasoo saareysa.

CUTUBKA 5AAD
TIJAABADA ABUURKA

Qodobka 15aad
Shaybaarrada Tijaabada Abuurka

Hay'adda SARIS ayaa ka mas'uul ah inay sameyso shaybaarro lagu baaro abuurrada ayadoo dejineysa xeer nidaamiye.

Qodobka 16aad
Shahaadooyinka Baarista

Shahaadada natijada baarista ee falanqeyaha abuurka ee muunad uu u qaaday sarkaal loo igmaday ujeedooyinka mid ka mid ah qodobbada sharcigan waa in ay ahaataa qaabka uu qeexayo xeer nidaamiyaha abuurka

Qodobka 17aad
Isticmaalka muunado ee dacwadaha dembiyada

Muunad uu soo qaadey sarkal idman looma adeegsan karo caddeyn dacwad dembi, ilaa la hubiyo muunada in loo soo qaadey si waafaqsan xeer nidaamiyaha abuurka ee loo dejiyay.

CUTUBKA 6AAD
HUBINTA SOO DEJINTA IYO KA HORTAGA ISKU-FAXLIDDA

Qodobka 18aad

**Xakamaynta soo dejinta abuur iyo noocyada dhirta ay suurtagal tahay
inay wax yeelo geystaan**

1. Haddii ay ula muuqato Hay'adda SARIS in ay muhiim tahay ama habboon tahay, waa inay adeegsataa awoodda la siiyey ee qodobkan si looga hortago in la soo geliyo dalka.
2. Abuur ama noocyada dhirta, haddii loo isticmaalo taranka dhirta dalka, keeni karaan ama laga yaabo inay xumaayeen noocyada kala dhirta duwan dalka iyadoo la adeegsanayo is faxlid, isku-dar ah ama siyaabo kale;
3. Soo dejinta dhammaan abuurada ama noocyada dhirta ee qodobkani khuseeyo waa mamnuuc marka laga reebo haysashada fasax lagu helay si waafaqsan shuruudaha, shatiga uu bixiyo sarkaal idman.
4. Qof kasta oo soo dejiya ama isku dayaya inuu keeno abuur khilaafsan faqradda 3aad ee qodobkan, wuxuu gelaya dembi.

Qodobka 19aad

Ka-hortagga isku-faxlidda waxyeelada leh

Hay'adda SARIS oo kaashanaysa Wasaaradda Beeraha ayaa soo saaraysa Xeer nidaamiye ku saabsan kahortagga isku faxlidda waxyeelada leh.

CUTUBKA 7AAD
XUQUUQAHA DHALAN ROGAHA DHIRTA

Qodobka 20aad

Bixinta Xuquuqaha ee dhalan rogaha dhirta

Hay'adda SARIS oo kaashanaysa Wasaaradda waxay soo saari doonaan xeer nidaamiye ku saabsan bixinta xuquuqaha ee dhalan rogaha dhirta si waafaqsan shargican.

Qodobka 21aad

Shuruudaha bixinta xuquuqaha

Hay'adda SARIS oo kaashanaysa Wasaaradda waxay soo saari doonaan xeer-nidaamiye ku saabsan shuruudaha bixinta xuquuqaha ee dhalan rogaha dhirta si waafaqsan shargican.

Qodobka 22aad

Muddada la haysan karo xuquuqaha

Hay'adda SARIS iyada oo kaashanaysa Wasaaradda waxay soo saari doonaan xeer nidaamiye ku saabsan muddada la haysan karo xuquuqaha si waafaqsan shargican.

Qodobka 23aad

Nooca xuquuqaha

Hay'adda SARIS oo kaashanaysa Wasaaradda waxay soo saari doonaan xeer nidaamiye ku saabsan nooca xuquuqaha dhalan rogaha si waafaqsan shargican.

Qodobka 24aad

Noocyada dhirta ee la ilaalshay

Hay'adda SARIS oo kaashanaysa Wasaaradda waxay soo saari doonaan xeer nidaamiye kusaabsan noocyada dhirta ee la ilaalshey si waafaqsan shargican.

Qodobka 25aad

Dayactirka dhirta

Hay'adda SARIS iyada oo kaashanaysa Wasaaradda waxay soo saari doonaan xeer nidaamiye ku saabsan habka dayactirka dhirta si waafaqsan shargican.

Qodobka 26aad

Ruqsadaha

Hay'adda SARIS oo kaashanaysa Wasaaradda waxay soo saari doonaan xeer nidaamiye ku saabsan habka bixinta ruqsadaha si waafaqsan shargican.

Qodobka 27aad

Xog iyo Matelaad khaldan

Qof kasta oo si ula kac ah ubixiya xog iyo matelaad khaldan wuxuu gelayaa dembi.

Qodobka 28aad

Asaasidda Xarun Qaran ee Keyd Hiddo-sidyo Dhireed

1. Wasaaradda Beeraha DFS waa inay aasaastaa Xarunta Qaran ee Kheyraadka Hiddo-sidyo ee Dhirta-National Plant Genetic Resources Centre ("NPGRC") oo mas'uul ka

- ah ilaalinta iyo ka faa'iidsiga joogtada ah ee kala duwanaanshaha dhirta ee dalka.
2. Wasaaradda beeraha DFS waxay soo saareysaa xeer nidaamiye ku saabsan Hawlaha Xarunta Qaran ee Kheyraadka Hiddo-sidyo ee Dhirta-National Plant Genetic Resources Centre ("NPGRC")
 3. Waa inuu jiraa guddi la socda Xarunta Qaran ee Keyd Hiddo-sidyo Dhireedka.
 4. Waxaa jiri doona Guddiga Xarunta Kheyraadka Hiddaha ee Dhirta Qaranka Soomaaliyeed kaas oo kormeeri doona arrimaha xaruntaas.
 5. Wasaaradda ayaa dejineysa xeer nidaamiye kala hagaya oo qeexaya shuruudaha xubnaha guddiga iyo hawlaha guddiga.

CUTUBKA 8AAD

GUDDIGA KA GARNAQIDDA ARIMAHA ABUURKA IYO DHIRTA

Qodobka 29aad

Dhismaha guddiga

1. Wasiirka Wasaaradda Beeraha oo la tashanaya hay'adaha farsamo ee ku shaqada leh ayaa dhisaya Guddiga ka garnaqidda armimaha abuurka iyo dhirta.
2. Ilaa iyo inta guddiga ka garnaqidda armimaha abuurka iyo dhirta si rasmi ah loo aas-aasayo, dhammaan shaqooyinkiisa waxaa qaban doona wasaaradda.

Qodobka 30aad

Awoodda (ikhtisaas) Guddiga ka Garnaqidda Armimaha Abuurka iyo Dhirta

Awoodaha guddigan waxay ka kooban yihiin"

1. Xalinta Khilaafaadka la xiriira Shahaado Siinta Abuurka iyo noocyada dhirta
2. Dacwadaha la xiriira muranka ku saabsan shahaado siinta abuurka ama xuquuqda abuurka in lagu iibiyo Soomaaliya.
3. Qabashada iyo ka garnaqidda racfaannada arimaha abuurka iyo noocyada dhirta ee ka yimaada go'aannada waaxyaha iyo hay'adaha Wasaaradda Beeraha.
4. Ka garnaqidda dacwadaha la xiriira xuquuqda maskaxda iyo Ilaalinta noocyada Dhirta.
5. Ka garnaqidda dacwadaha la xiriira khilaafaadka ku saabsan diiwaangelinta, lahaanshaha, ama jebinta xuquuqda la xiriirta noocyada dhirta ee Soomaaliya.
6. Ka garnaqidda dacwadaha la xiriira eedaymaha sheegaya in abuurka ama dhirtu aysan waafaqsanayn halbeegyada badqabka deegaanka ama caafimaadka.
7. Ka garnaqidda dacwadaha la xiriira khilaafaadka ka dhaxeeya shirkadaha abuurka, beeralayda, qaybiyeyaasha, ama dhinacyada kale ee la xiriira waajibaadka heshiisyada ama jebintooda.

Qodobka 31aad

Qaab-dhismeedka Guddiga ka-garnaqidda armimaha Abuurka iyo Dhirta

1. Guddigaan waxaa uu ka kooban yahay xubnaha soo socda:
 - b) Guddoomiyaha oo ah: khabiir sharci una qalma ama garyaqaan sare oo uu magacaabey wasiirka Wasaaradda Beeraha qofkaas oo aan da'diisuna ka yareen afartan(40) sano.
 - t) Laba Khabiir Farsamo: oo ah khubaro ku takhasustay arimaha beeraha, abuurka, iyo dhirta oo ay magacawdey Wasaaradda. Khubaradan oo leh aqoon gaar ah oo ku saabsan shahaado siinta abuurka, noocyada dhirta, iyo tayada abuurka haystana shahaadada heerka labaad (MSc) iyo khibrad shaqo 15 sano.
 - j) Laba Wakiil Beeralay: oo ah xubno ka tirsan bulshada beeralayda, oo ay soo xuleen iskaashatooyinka beeralayda oo la aqoonsan yahay, kuwaas oo matalaya danaha beeralayda.
2. Guddigan wuxuu yeelan doonaa xafiis diiwaan-gelin iyo shaqaale maamul oo mas'uul ka ah maamulka dacwadaha iyo shaqooyinka kale ee maamulka.

Qodobka 32aad

Racfaan ka qaadashada go'aannada guddiga

1. Dhinacyada aan ku qanacsaneyn go'aanka guddiga waxay racfaan u gudbin karaan Maxkamadda Sare ee dalka 30 maalmood gudahood laga bilaabo marka go'aanka la soo saaro.
2. Racfaanku wuxuu ku saleysnaanayaa khaladaadka sharciyeed, hab-dhaqanka guddiga aan cadaalad ahayn, ama khaladka xaqiiqooyinka iyo cadeymaha loo adeegsaday go'aanka.

CUTUBKA 9AAD

DAMBIYADA IYO CIQAABAHA

Qodobka 33aad

Dembiyada

Qofku waxa uu noqon karaa dambiile haddii:

1. Si ula kac ah u bixiyo warbixin been ah marka uu buuxinaayo foomka codsiga;

2. Si ula kac ah u bixiyo macluumaad been ah si u khiyaameeyo kormeeraha abuur, falanqeeyaha abuur ama baaraha dhirta;
3. Is hortaago, farageliyo ama u hogaansami waayo amar kasta oo sharci ah oo uu bixiyo kormeeraha abuur si uu u fuliyo awooddiisa ama waajibaadkiisa hoos yimaada sharcigan;
4. Sameeyo ama sababo in la sameeyo hadal been abuur ah, xayaysiis been ah, iyo in uu soo saaro ama lasoo baxo shahaado been abuur ah aan lagu bixin si waafaqsan sharcigan
5. Iyada oo aan loo diwaan gashanayn , uu soo dejiyo, dhoofiyo, warshadeeyo abuur ama noocyada dhirta iyo baakadeynta abuur si uu u iibiyo.
6. Iibiya ama soo bandhiga iibka nooc kasta oo abuur ama dhir ah oo aan ku qorneyn shahaadadii lagu siiyey si waafaqsan sharcigan;
7. Uu soo bandhigo iib iyadoo abuurka uusan buuxineyn halbeegga abuurka laga doonayo ama loo diiday shahaadada abuurka noocyada dhirta.

Qodobka 34aad

Ciqaabaha Dambiyada ku xusan Sharcigan

Dambi kasta ee ka dhasha jabinta sharcigan waxaa lagu dhaqayaa Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed iyo xeerarka kale ee dalka.

CUTUBKA 10AAD

QODOBBO GUUD

Qodobka 35aad

Xeer Nidaamiyaasha abuurka

Hay'adda SARIS oo kaashanaysa wasaaradda ayaa samayneysa xeer-nidaamiyaasha abuurka si waafaqsan sharcigan.

Qodobka 36aad

Dib-u-eegista

Sharcigan waxaa dib-u-eegis lagu sameyn karaa xilli kasta oo baahi lagama maarmaan ah ay timaado kadib markuu dhaqan-galo.

Qodobka 37aad
Baabi'in

Sharcigaan waxa uu baabi'inayaa laga billaabo marka uu dhaqan-galo sharci kasto oo ka hor imaanaya ama aan la socon karin sharcigan.

Qodobka 38aad
Dhaqangalka

Sharcigaan waxa uu dhaqan-gelayaa marka uu ansixiyo Baarlamaanka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, uuna Saxiixo Madaxweynaha JFS, laguna soo saaro Faafinta Rasmiga ah ee Dawladda FS.

